

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2024/25:SfU14

Socialavgifter

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om socialavgifter. Yrkandena handlar bl.a. om nedsättning av socialavgifter och undantag från avgiftsskyldighet.

I betänkandet finns fyra reservationer (SD, C, MP).

Behandlade förslag

Tio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden.....5

 Socialavgifter5

Reservationer10

 1. Socialavgifter, punkt 1 (SD)10

 2. Socialavgifter, punkt 1 (C)10

 3. Undantag från avgiftsskyldighet, punkt 2 (SD)11

 4. Undantag från avgiftsskyldighet, punkt 2 (MP)12

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag.....13

 Motioner från allmänna motionstiden 2024/2513

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Socialavgifter

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 1,
 2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,
 2024/25:2040 av Anna af Sillén och Mats Green (båda M),
 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 2,
 2024/25:2899 av Sten Bergheden (M),
 2024/25:2902 av Sten Bergheden (M) och
 2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

2. Undantag från avgiftsskyldighet

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:587 av Anne-Li Sjölund (C),
 2024/25:1341 av Anna-Lena Hedberg m.fl. (SD) yrkande 6 och
 2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 54.

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (MP)

Stockholm den 18 februari 2025

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Ludvig Aspling (SD), Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Clara Åranda (SD), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Daniel Persson (SD), Ola Möller (S), Ingemar Kihlström (KD), Martina Johansson (C), Nima Gholam Ali Pour (SD), Malte Tängmark Roos (MP), Patrik Karlson (L), Caroline Högström (M), Isabell Mixter (V) och Mats Sander (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet tio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25. Motionsyrkandena handlar bl.a. om nedsättning av socialavgifter och undantag från avgiftsskyldighet.

Motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Socialavgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. nedsättning av socialavgifter och undantag från avgiftsskyldighet.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (C), 3 (SD) och 4 (MP).

Gällande ordning

Socialavgifter

Socialavgifter tas ut för att finansiera de sociala trygghetssystemen. Arbetsgivaravgifter betalas i första hand av arbetsgivare, medan egenavgifter normalt betalas av fysiska personer som bedriver aktiv näringsverksamhet, dvs. enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Bestämmelser om socialavgifter finns i socialavgiftslagen (2000:980). Arbetsgivare ska även betala allmän löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift. För 2025 uppgår arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften som mest till 31,42 procent av avgiftsunderlaget.

När det gäller beräkningen av egenavgifterna och den allmänna löneavgiften för fysiska personer som har avgiftspliktig inkomst, ska från summan av dessa avgifter avdrag göras med 7,5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 15 000 kronor per år. Avdraget får inte medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften enligt socialavgiftslagen. Som förutsättning för avdraget gäller att avgiftsunderlaget överstiger 40 000 kronor och att den avgiftsskyldige vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 66 år och inte bara ska betala ålderspensionsavgiften. Bestämmelserna finns i lagen (2023:748) om särskilt avdrag vid beräkning av egenavgifter och allmän löneavgift i vissa fall.

Sedan 2017 kan vissa s.k. enmansföretag få en nedsättning av arbetsgivaravgifterna när en första person anställs i företaget (växa-stöd). Den 1 januari 2025 utvidgades rätten till nedsättning till att omfatta upp till två anställda, och beloppsgränsen för hur stor ersättning som omfattas av nedsättningen höjdes från 25 000 kronor till 35 000 kronor per månad (prop. 2024/25:25, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49). Bestämmelserna om nedsättningen finns i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för växa-företag.

Enligt lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen om allmän löneavgift och socialavgiftslagen får avgiftsskyldiga som är verksamma i vissa angivna s.k. stödområden göra avdrag vid beräkning av socialavgifter och allmän löneavgift (regionalt stöd). Avgiftsskyldiga som är verksamma i dessa stödområden får göra ett avdrag

med 10 procent av avgiftsunderlaget när den allmänna löneavgiften och egenavgifterna eller arbetsgivaravgifterna beräknas. För arbetsgivare uppgår avdraget till högst 7 100 kronor per månad och för näringsidkare till högst 18 000 kronor per år. Avdraget får inte medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften.

Av lagen (2023:747) om särskilt avdrag vid beräkning av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift för personer som arbetar med forskning eller utveckling följer att vid beräkning av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften på avgiftspliktig ersättning till en person som arbetar med forskning eller utveckling, ofta kallat FoU, ska från summan av dessa avgifter avdrag göras med 20 procent av avgiftsunderlaget. Det sammanlagda avdraget för samtliga personer som arbetar med FoU hos den avgiftsskyldige får inte överstiga 3 miljoner kronor per kalendermånad. Avdraget får inte medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften enligt socialavgiftslagen.

Undantag från avgiftsskyldigheten för idrottsutövare från en ideell förening

I allmänhet beskattas ersättning i samband med idrottslig verksamhet som inkomst av tjänst. En idrottsförening som betalar ut sådan ersättning är skyldig att betala arbetsgivaravgifter. En ersättning till en idrottsutövare från en ideell förening som har till ändamål att främja idrott och som uppfyller vissa krav i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) är dock avgiftsfri om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp (2 kap. 19 § socialavgiftslagen). Prisbasbeloppet för 2025 är 58 800 kronor. Av förarbetena framgår att med en ideell förening som avses i 2 kap. 19 § socialavgiftslagen och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet menas normalt en organisation som är ansluten till Sveriges Riksidrottsförbund eller därmed jämförlig organisation (prop. 1990/91:76 s. 10).

I RÅ 1999 ref. 25 fann Högsta förvaltningsdomstolen att Friluftsförbundet är en ideell förening som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet och att aktiva lägerledare inom föreningen är att anse som idrottsutövare. Ersättning till sådana lägerledare skulle därför inte ingå i avgiftsunderlaget för att bestämma arbetsgivaravgifter i den mån ersättningen inte uppgått till mer än ett halvt prisbasbelopp per person och år.

Motionerna

Socialavgifter

I kommittémotion 2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om vikten av sänkta skatter och avgifter för småföretag. För att gynna företagen – och därmed jobben och ekonomin – är det enligt motionärerna viktigt att sänka arbetsgivaravgifterna och specifikt den allmänna löneavgiften. I motion 2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska överväga

att utreda en sänkning av den allmänna löneavgiften. Motionären anför att en sänkning av den allmänna löneavgiften skulle sänka lönekostnaderna och göra det lättare att anställa fler.

I kommittémotion 2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om konkurrenskraftiga skatter för de jobbskapande småföretagen med särskilt beaktande av arbetsgivaravgiften. Motionärerna anför bl.a. att sänkta arbetsgivaravgifter är viktigt för att skapa utrymme för företag att anställa fler och skapa mer livskraftiga och konkurrenskraftiga företag.

I motion 2024/25:2040 av Anna af Sillén och Mats Green (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att sänka kostnaderna för företag att anställa samt öka transparensen i arbetsgivaravgiften. Motionärerna anför att den allmänna löneavgiften behöver ses över i samband med en översyn av företagens kostnader för att anställa i syfte att sänka densamma. I motion 2024/25:2899 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om en översyn av arbetsgivaravgifterna. Motionären anför att det är dags att se över nivån på arbetsgivaravgifterna och att långsiktigt arbeta med målet att sänka arbetsgivaravgifterna. Sänkta arbetsgivaravgifter skulle underlätta för företagen att anställa unga och nyanlända, samt stärka de svenska företagens konkurrenskraft. I motion 2024/25:2902 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att starta en försöksverksamhet under två år med sänkt arbetsgivaravgift för personer under 24 år som anställs i besöksnäringen. Motionären anför att med rätt förutsättningar och ökad lönsamhet kan besöksnäringen anställa fler och skapa nya jobb över hela landet. I motion 2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att överväga möjligheten till frivilliga socialavgifter. Motionärerna anför att den som har beviljats expertskatt bör ges möjlighet att välja att inte omfattas av svenska socialförsäkringar. Socialförsäkringsavgifter behöver då inte betalas in och det blir billigare och mer attraktivt för företag att rekrytera specialistkompetens från andra länder.

Undantag från avgiftsskyldighet

I kommittémotion 2024/25:1341 av Anna-Lena Hedberg m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en förändring av socialavgiftslagen. Motionärerna anför att det är av stor vikt att Svenskt Friluftsliv med underorganisationer omfattas av socialavgiftslagens halva basbeloppsregel som en del i arbetet med friluftslivets utveckling i Sverige.

I kommittémotion 2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 54 föreslås ett tillkännagivande om att bredda skatteavdraget för ledare till att även omfatta friluftslivet och ungdomsorganisationerna. Motionärerna anför att undantaget i socialavgiftslagen för organisationer som är medlemmar i Riksidrottsförbundet varken gäller för friluftsförbund som inte är medlemmar eller för ungdomsorganisationerna och att detta bör åtgärdas

omgående för att underlätta för föreningslivet och skapa bättre möjligheter till fritidsaktiviteter.

I motion 2024/25:587 av Anne-Li Sjölund (C) föreslås ett tillkännagivande om att likställa förutsättningarna för det organiserade idrottslivet och det organiserade friluftslivet. Motionären anför att det är både rimligt och rättvist att ändra socialavgiftslagen så att alla medlemmar i Svenskt Friluftsliv omfattas av ”halva basbeloppsregeln” och därmed behandlas på samma sätt som idrottsorganisationer.

Utskottets ställningstagande

Socialavgifter

Socialavgifter tas ut för att finansiera de sociala trygghetssystemen. Det är viktigt att sambandet mellan de socialavgifter som betalas in och de förmåner som dessa avgifter är avsedda att finansiera i möjligaste mån upprätthålls. Som utskottet tidigare betonat kan avsteg från denna princip emellertid behöva göras för att tillgodose andra intressen.

Utskottet konstaterar att riksdagen nyligen beslutat om att utvidga det s.k. växa-stödet i syfte att sänka anställningskostnaderna i företag som är små sett till antalet anställda (prop. 2024/25:25, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49). Utskottet delade regeringens bedömning att det var angeläget att utvidga växa-stödet och ansåg att finansutskottet skulle tillstyrka proposition 2024/25:25 och avstyrka de motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen (yttr. 2024/25:SfU1y). Utskottet är mot denna bakgrund inte berett att nu föreslå tillkännagivanden till regeringen om sänkta skatter och avgifter för småföretag. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:1469 (SD) yrkande 4 och 2024/25:2468 (C) yrkande 2.

Vidare konstaterar utskottet att det tidigare har avstyrkt motionsyrkanden om frivilliga socialavgifter, om att öka transparensen i arbetsgivaravgifterna och om att se över nivån på dessa avgifter. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2023/24:SfU10, prot. 2023/24:76). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågorna. Därmed avstyrks motionerna 2024/25:2040 (M), 2024/25:2899 (M) och 2024/25:3137 (M) yrkande 4.

Utskottet är inte heller berett att föreslå tillkännagivanden om att starta en försöksverksamhet under två år med sänkt arbetsgivaravgift för personer under 24 år som anställs i besöksnäringen eller om att regeringen ska överväga att utreda en sänkning av den allmänna löneavgiften. Med det anförda avstyrks även motionerna 2024/25:332 (SD) yrkande 1 och 2024/25:2902 (M).

Undantag från avgiftsskyldighet

När det gäller undantaget i socialavgiftslagen från skyldigheten att betala arbetsgivaravgift för ersättning till en idrottsutövare från en ideell förening noterar utskottet att utredningsbetänkandet Varje rörelse räknas – hur skapar

vi ett samhälle som främjar fysisk aktivitet? (SOU 2023:29) bereds inom Regeringskansliet. I betänkandet föreslås att friluftslivets organisationer ska jämföras med den organiserade idrotten och omfattas av den s.k. halva basbeloppsregeln. Utskottet anser att denna beredning inte bör föregripas och är mot denna bakgrund inte berett att föreslå tillkännagivanden till regeringen om att undantaget i socialavgiftslagen från avgiftsskyldigheten ska utvidgas. Därmed avstyrks motionerna 2024/25:587 (C), 2024/25:1341 (SD) yrkande 6 och 2024/25:1774 (MP) yrkande 54.

Reservationer

1. Socialavgifter, punkt 1 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

bifaller delvis motion

2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2024/25:2040 av Anna af Sillén och Mats Green (båda M),

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 2,

2024/25:2899 av Sten Bergheden (M),

2024/25:2902 av Sten Bergheden (M) och

2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

För att gynna småföretagen och därmed jobben och ekonomin är det viktigt att sänka arbetsgivaravgifterna, särskilt den allmänna löneavgiften, och minska sjuklönekostnaderna. På detta sätt sänks företagens kostnader och deras utsikter att växa stärks. Det skulle innebära markant minskade skatteintäkter under en övergångsperiod, men på längre sikt torde en sådan satsning betala sig själv genom att utrymmet för nya anställningar ökar.

2. Socialavgifter, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 2 och

avslår motionerna
2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD) yrkande 1,
2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,
2024/25:2040 av Anna af Sillén och Mats Green (båda M),
2024/25:2899 av Sten Bergheden (M),
2024/25:2902 av Sten Bergheden (M) och
2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Skatteintäkterna ökar av att fler människor jobbar och betalar skatt samtidigt som kostnaden för bidragen minskas. För att minska utanförskapet och öka resurserna till välfärden måste fler jobb skapas. Sänkta arbetsgivaravgifter är här en viktig del för att skapa utrymme för företag att skapa mer livskraftiga och konkurrenskraftiga företag och anställa fler.

3. Undantag från avgiftsskyldighet, punkt 2 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1341 av Anna-Lena Hedberg m.fl. (SD) yrkande 6 och

avslår motionerna

2024/25:587 av Anne-Li Sjölund (C) och

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 54.

Ställningstagande

Förslag på åtgärder bör utredas grundligt för att likställa friluftslivets organisationer med idrottsföreningar i stort och regeringen bör verka för att medlemsorganisationer som är anslutna till Svenskt Friluftsliv ska omfattas av undantaget i socialavgiftslagen på samma sätt som organisationer som är anslutna till Riksidrottsförbundet, och därmed befrias från att betala socialavgifter för ersättningar som inte överstiger ett halvt prisbasbelopp. Detta skulle bl.a. öka deltagandet i folkhälsofrämjande aktiviteter.

4. Undantag från avgiftsskyldighet, punkt 2 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 54 och
avslår motionerna

2024/25:587 av Anne-Li Sjölund (C) och

2024/25:1341 av Anna-Lena Hedberg m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Undantaget i socialavgiftslagen, som innebär att organisationer som är medlemmar i Riksidrottsförbundet kan engagera ledare upp till ett halvt basbelopp utan att behöva betala sociala avgifter för ledarens ersättning, bör gälla även för friluftorganisationer som inte är medlemmar i Riksidrottsförbundet och för ungdomsorganisationer som samordnar och genomför likvärdiga ledarledda aktiviteter. Detta skulle underlätta för föreningslivet och skapa bättre möjlighet till fritidsaktiviteter, inte minst för barn och unga, och till en mindre kostnad.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:332 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska överväga att utreda en sänkning av den allmänna löneavgiften och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:587 av Anne-Li Sjölund (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att likställa förutsättningarna för det organiserade idrottslivet och det organiserade friluftslivet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1341 av Anna-Lena Hedberg m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för en förändring av socialavgiftslagen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1469 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av sänkta skatter och avgifter för småföretag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP):

54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda skatteavdraget för ledare till att även omfatta friluftslivet och ungdomsorganisationerna och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2040 av Anna af Sillén och Mats Green (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att sänka kostnader för företag att anställa samt öka transparensen i arbetsgivaravgiften och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2468 av Anders Ådahl m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konkurrenskraftiga skatter för de jobbskapande småföretagen med särskilt beaktande av arbetsgivaravgiften och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2899 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över hur man kan sänka arbetsgivaravgifterna och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2902 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att starta en försöksverksamhet under två år med sänkt arbetsgivaravgift för personer under 24 år som anställs i besöksnäringen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:3137 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten till frivilliga socialavgifter och tillkännager detta för regeringen.